

Brod izgrađen samo za jednu plovidbu

Ing. Mirko POSAVEC
Zagreb

U Egiptu u hramu Deir-el-Bahari blizu Tebe nalazi se jedan zidni reljef koji prikazuje kako se dva ogromna obeliska, svaki dužine 30 metara i težine od oko 700 tona prevoze niz Nil u ogromnom brodu. Na koji su način oni bili smješteni u brod i kako su Egipćani uspjeli sagraditi ovaj orijaški brod u vrijeme kraljice Hačepsut, otprilike 1500 godina prije naše ere, ostalo je do danas tajnom.

Nekih 3300 godina kasnije za kraljice Viktorije Englezi su se našli u sličnoj situaciji. Mučio ih je problem kako da obelisk, poznat pod imenom »Kleopatrina igla« prevezu iz Egipta u London. Istina, već je rimski car August, 23. godine prije naše ere pokušao da ga iskopa iz pijeska kraj Aleksandrije i preveze u Rim, ali bez uspjeha. God. 1836. Francuzi su jedan sličan obelisk, težak 240 tona prevezli u Pariz, gdje se i danas može vidjeti na Place de la Concorde-u. Dvije godine kasnije »Kleopatrina igla« podignuta je i na Victoria Embankmentu u Londonu, a sličan monolit istog imena prešao je Atlantik u brodu DESSOUG i postavljen u njujorškom Central Parku.

Londonska »Kleopatrina igla« teži oko 185 tona i visoka je 20,5 metara. Da bi je mogli prevesti inženjeri su sagradili cilindričan željezni brod neobičnog oblika i dali mu ime KLEOPATRA. Na tom se plovećem cilindru nalazila mala kormilarnica za posadu. Niz nezgoda desio se tom brodu još prije nego

je postao sposoban za plovidbu 21. rujna 1877. Kako nije imao vlastiti pogon uzeo je u tegalj remorker OLGA vukući ga čeličnim užetom dugim 120 metara. Na KLEOPATRI se nalazila posada od svega 8 ljudi.

Plovidba Mediteranom prošla je bez teškoća, ali je s KLEOPATROM bilo užasno teško upravljati. Mali konvoj sretno je stigao do Rta Finistere ali tada je Biskaj pokazao svoje pravo lice. Žestoka je oluja zahvatila brodove i da bi spasio tegljač kapetan KLEOPATRE je naredio da se prekine tegalj poslavši prethodno 6 svojih mornara na OLGU. Nevrijeme se pojačalo i KLEOPATRA je konačno bila napuštena. Ali to nije kraj priče.

Neki slučajno prolazeći parobrod naišao je na napušteni brod i uzevši ga u tegalj dovukao u španjolsku luku Ferrol. Odatle ga je tegljač ANGLIA odvuкао u London u siječnju 1878, 4 mjeseca nakon što je ovaj neobičan konvoj krenuo na put. U rujnu iste godine »Kleopatrina igla« bila je podignuta na Victoria Embankmentu.

A što je zatim bilo s brodom KLEOPATRA?

Kako je to bio brod izgrađen za specijalnu svrhu, prvi svoje vrsti u svijetu, nije se ni za što drugo mogao opremiti. I tako je KLEOPATRA nakon svoje prve, a ujedno i posljednje plovidbe neslavno završila u starom željezu. Gledajući danas njenu sliku imamo dojam da je to slika jedne od prvih podmornica, a ako budete imali priliku doći u London i diviti se »Kleopatrinoj igli«, sjetite se ove njene povijesti.